

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.25.77.30

**Inventaris van het archief van de
Nederlandse Spitsbergen Compagnie
(Nespico), 1921 - 1948 (1958) (De
Nederlandsche Bank)**

Versie: 25-02-2019

Historisch archief DNB

Nationaal Archief, Den Haag 2009

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	9
Inhoud en structuur van het archief.....	10
Selectie en vernietiging.....	10
Verantwoording van de bewerking.....	10
Ordering van het archief.....	10
Verwant materiaal.....	11
Beschikbaarheid van kopieën.....	11
Verwante archieven.....	11
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	13
ZB. Opbouw en instandhouding.....	13
ZB.03. Financieel beheer.....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

De Nederlandsche Bank NV (DNB)

Periodisering:

archiefvorming: 1814-1980

oudste stuk - jongste stuk: 1643-1995

Archiefbloknummer:

P8

Omvang:

16 inventarisnummer(s); 888,35 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Nederlandse Spitsbergen Compagnie (Nespico) (1921- 1948)

DNB als liquidateur (1948-1958)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

In de inventaris zijn stukken te vinden die van doen hebben met het financieel beheer, de opbouw en instandhouding van de Nederlandse Spitsbergen Compagnie (Nespico). Het merendeel van het archief bestaat uit verslagen en journaals.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Deels openbaar, deels beperkt openbaar (B). Ontheffing mogelijk na schriftelijke toestemming van De Nederlandsche Bank N.V.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, De Nederlandsche Bank NV (DNB), nummer toegang 2.25.77.30, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, DNB, 2.25.77.30, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

De Nederlandsche Spitsbergen Compagnie (Nespico) wordt op 4 april 1921 opgericht te Rotterdam.

Doel is de exploitatie van steenkolenvelden, ertsbeddingen en andere mineralen, voorkomende in Spitsbergen, benevens alle handelszaken die daarmee in verband staan.

Het bestuur van de compagnie is opgedragen aan een Raad van Beheer welke worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders uit een bindende voordracht van de algemene vergadering van houders van preferente aandelen. De Raad van Beheer is in de ruimste zin belast met de leiding van alle zaken van de vennootschap. De dagelijkse leiding kan worden opgedragen aan een door de Raad van Beheer te benomen directie.

Na haar oprichting tracht Nespico binnen de kortst mogelijke tijd zonder veel beleid zoveel mogelijk kolen weg te halen. In het najaar van 1922 komt men tot de overtuiging dat men op deze manier niet door kan gaan. Naar aanleiding van deze constatering wordt door dhr. Van Lier in januari 1923 een uitvoerig rapport over de steenkolenontginning te Green Harbour uitgebracht, waarvan de kwintessens luidt dat, om de Nespico op den duur tot een behoorlijk renderend bedrijf te maken, eerst een periode van voorbereiding noodzakelijk is. De kolenwinning zal meer op het tweede plan komen te staan, en men moet zich er voornamelijk toe bepalen de mijn bedrijfsklaar te maken. Hiervoor heeft men belangrijk meer kapitaal nodig: ruim 3,5 miljoen. Dit plan Van Lier wordt begin 1923 door de Nespico als werkbasis aanvaard en is aanleiding tot de oprichting van de Commercieele Trust Maatschappij (CTM). Via de CTM stelt DNB een krediet van 4,5 miljoen ter beschikking van Nespico op onderpand van de 5 miljoen obligaties Spitsbergen die in verband daarmee gecreëerd worden. Ondanks een wijziging van het plan in het najaar van 1923 om kolen in de buitenlucht in

plaats van ondergronds op te slaan, wat een kleine vermindering van onkosten met zich meebrengt, blijken de kosten zeer tegen te vallen. In april 1924 deelt Nespico plotseling mee dat het verleende krediet niet toereikend is, en een wijziging in het werkplan brengt in oktober van dat jaar nog meer kosten met zich mee. Er is nog een bedrag van in totaal bijna 3 miljoen gulden nodig. In januari 1925 is het belang van DNB in Nespico opgelopen tot fl. 13 miljoen. DNB verklaart zich in februari 1925 bereid mee te werken aan een reorganisatie van de Nespico, en daarmee ook tot het steken van nieuw geld in de onderneming. In 1927 moet de Compagnie haar aandelen van 1000 gulden per stuk afschrijven tot 50 gulden.

Vanaf 1925 worden met medewerking van DNB pogingen ondernomen tot verkoop van Nespico, waarna het bedrijf in juni 1932 wordt verkocht aan de Russische Staatskolentrust Arktikugol te Moskou, nadat deze in mei 1931 reeds het aandelenpakket in zijn bezit had gekregen. Het bedrijf wordt verkocht voor bijna 1,6 miljoen, waarvan bijna 2 ton contant wordt voldaan en voor het restant worden 9 wissels afgegeven. De eerste van de wissels vervalt 1 juli 1931, de laatste 1 juli 1941. Alle wissels worden prompt voldaan, met uitzondering van de laatste in verband met het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog.

Na verkoop van het bedrijf is Nespico praktisch, echter niet officieel, in liquidatie. Op 14 mei 1948 wordt besloten tot ontbinding van de NV en tot benoeming van DNB tot liquidatrice. De laatste uitkering vindt plaats in 1949. De compagnie is per 18 juli 1950 opgeheven. De administratie van Nespico is in 1940 verbrand.

De taken waren exploitatie van steenkolenvelden, ertsbeddingen en andere mineralen, voorkomende in Spitsbergen, benevens alle handelszaken die daarmee in verband stonden.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Een groot deel van het archief is in 1940 in vlammen opgegaan. In 1948 heeft DNB in het kader van de liquidatie het resterende archief van Nespico overgenomen.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

Gedurende de bewerking is niet vernietigd

Verantwoording van de bewerking

Het archief van de Nederlandse Spitsbergen Compagnie (Nespico) maakt deel uit van negentien deelarchieven die in een eerder stadium zijn bewerkt. In 2009 zijn de deelarchieven in één inventaris naar het Nationaal Archief overgebracht. Op verzoek van het Nationaal Archief is de inventaris van 2009 gesplitst in meerdere deelinventarissen. Deze splitsing heeft tot gevolg dat de beschrijvingen van de context van de later bewerkte inventarissen uitgebreider zijn dan die van voor 2009.

Ordening van het archief

De oude orde van dit archief is terug te vinden in een digitale dossierinventaris, die op zijn beurt is gebaseerd op een oudere papieren dossierinventaris, zie inv.nr. 3604

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Voor verlening van medewerking aan financiering en liquidatie van de N.V. Nederlandsche Spitsbergen Compagnie te Rotterdam, 1921 - 1973, zie archief Marx & Co's Bank, toegang 2.25.77.28.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

ZB. OPBOUW EN INSTANDHOUDING

- 13274** Statuten en wijzigingen van statuten
1921 - 1942
- 13393** Tekeningen van de mijn met zijn installaties, en overzichtskaart van
de nederzetting te Green Harbour
1921 en z.j.
- 16200** Jaarverslag
1922 - 1939
Met hiaten
- 13275** Krantenknipsels en ander documentair materiaal
1923 - 1949
- 13285** Maandrapporten inzake de geproduceerde hoeveelheid steenkool
1923 - 1925
- 13286** Verslagen van vergaderingen van directie en commissarissen
1924 - 1941
Met hiaten
- 13276** Verslagen van vergaderingen van aandeelhouders
1925 - 1948
Met hiaten
- 13397** Kopie van een bewijs van 20 aandelen van fl. 50, met
dividendbewijzen
1926
- 13354** Afwikkeling van de liquidatie door DNB
1948 mei - 1950
Met financieel-administratieve bescheiden vanaf 1940

ZB.03. FINANCIËEL BEHEER

- 13277** Accountantsrapporten inzake begroting en balans
1922 - 1925
- 13282** Grootboek
1939 mei - 1949

1 band

13283	Jaarrekening 1939 mei - 1948 apr.	1 band
13279	Journaal 1939 mei - 1948 apr.	1 band
13280	Kasboek 1939 mei - 1949	1 band
13281	Rekening-courantboek 1939 mei - 1949	1 band
13284	Journaal 1948 mei - 1958	